

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תש"ף, 2020
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 992101

תיכוננית
ככה עולים כיתה בחיים

חיבור הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות.
- ב. חומר עזר מותר לשימוש : אין להשתמש בחומר עזר.
- ג. מבנה השאלון : בבחינה זו פרק אחד בלבד.
לפרק זה – 100 נקודות.
- ד. הוראות מיוחדות :
  1. התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיות מן הנושא.
  2. חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
  3. שימו לב: כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאי להצלחה בחיבור.
- ה. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז השכלה:
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____
שם משפחה + פרטי: _____	שם היישוב: _____
תז: <input type="text"/>	שם מרכז הבחינה: _____

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

במבחן זה ארבעה נושאים (1 – 4). כתבו חיבור על אחד מהם.

הקפידו לרשום את מספר הנושא.
הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.
שימו לב להנחיות לכל נושא - כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור.
השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות.

נושא 1: מדורות ל"ג בעומר

בשנים האחרונות עולים ויכוחים רבים לגבי קיום מדורה בערב ל"ג בעומר. התומכים בקיום מדורה טוענים, כי מנהג זה הפך למסורת שהילדים מאוד נהנים ממנה. בנוסף, הארגון וההכנות למדורה, כלומר איסוף הקרשים, הדלקת המדורה והפעילויות סביב המדורה, מגבשים בצורה מיוחדת את המשתתפים (למשל, בני המשפחה או תלמידים בכיתה). אולם, יש גם מתנגדים רבים לקיום המדורות. הם טוענים, כי המדורות מסוכנות ופוגעות במשתתפים ובסביבה. ילדים ובני נוער רבים נפצעים לפני החג ובמהלך החג, כאשר פציעות רבות הן תאונות, הקשורות באופן ישיר למדורה, כמו למשל שאיפת עשן. המתנגדים מוסיפים, כי המדורות גורמות לנזקים סביבתיים מיותרים, כמו זיהום אוויר ופסולת.

האם אתם חושבים שצריך לעשות מדורה בל"ג בעומר או שצריך להפסיק עם המנהג? הביעו את עמדתכם בעניין זה. הציגו נימוקים ובססו אותם בעזרת דוגמאות.

נושא 2: לימודי תזונה וכלכלת בית

לאחרונה הוגשה בקשה למשרד החינוך ולמשרד הבריאות, שישתפו פעולה כדי לבנות וליישם תוכנית לימודים חדשה של תזונה וכלכלת בית. כותבי הבקשה מסבירים, כי יש צורך בתוכנית חינוכית כלל ארצית, שתעזור להילחם בתופעת ההשמנה בישראל באמצעות הקניית ערכים לתזונה נכונה כבר מבית הספר היסודי. לימודים אלו יכללו לימודים תיאורטיים בתחום האוכל והתזונה, וכן התנסות מעשית של ניהול מטבח, בישול ועוד. המתנגדים ללימודי תזונה וכלכלת בית טוענים, כי תפקיד בית הספר הוא ללמד מקצועות כמו היסטוריה ומתמטיקה, ולא תזונה או בישול, כי אלו לא מקצועות חשובים. לדעתם, אפשר להצליח בחיים גם בלי לדעת לבשל או מהו התפריט היומי המומלץ, ולימודי תזונה וכלכלת בית הם בזבוז של זמן.

האם אתם תומכים בבקשה החדשה לקיום תוכנית לימודי תזונה וכלכלת בית בבתי הספר? הביעו דעתכם באופן ברור, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 3: רשתות חברתיות לצעירים מתחת לגיל 16

ילדים ובני נוער הם המשתמשים העיקריים ברשתות החברתיות, כמו פייסבוק, וואטסאפ, טוויטר ועוד. יש יתרונות רבים לשימוש ברשתות החברתיות עבור ילדים ובני נוער. בעזרתן הם מתעדכנים על מה שקורה בעולם, מקבלים תמיכה רגשית, לומדים עם חברים מקוונים ועוד. מנגד, בשנים האחרונות אנו עדים למקרים קשים של אלימות והתעללות ברשתות החברתיות, במיוחד בקרב ילדים ובני נוער, כאשר חלק מהמקרים הסתיימו בהתאבדות. בנוסף, הרשתות החברתיות עלולות לסכן את פרטיות המשתמשים ומעלות את הסיכוי לכך שהם ייחשפו למקרים של אלימות ברשתות החברתיות או יהיו מעורבים בהם.

בעקבות העלייה הקיצונית במקרי האלימות ברשתות החברתיות, במיוחד בקרב ילדים ובני נוער, החליט האיחוד האירופי לשנות ולעדכן את חוק הגנת המידע במטרה להגן עליהם. לפי השינוי, התנאי לשימוש ברשתות חברתיות לילדים עד גיל 16, יהיה טופס חתום של הסכמת ההורים. אנשי חינוך והורים רבים תומכים בשינוי, וטוענים, שגם בישראל צריך לשנות את תנאי השימוש ברשתות החברתיות, כמו באיחוד האירופי.

האם אתם תומכים בשינוי של תנאי השימוש ברשתות החברתיות? האם, לדעתכם, טופס הסכמת הורים צריך להיות התנאי לשימוש ברשתות חברתיות עבור ילדים ובני נוער מתחת לגיל 16?

כתבו מהי דעתכם על הנושא, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 4: "אקדח לכל אזרח"

השר לביטחון פנים, גלעד ארדן, אישר תוכנית חדשה, המרחיבה את התנאים לקבלת רישיון לנשק. לפי התוכנית, חוץ מאישור בריאותי ואישור מהמשטרה, כל מי ששירת בצבא ועבר קורס הכשרה של רובאי 07 ומעלה, יכול לקבל רישיון לנשק פרטי. בעקבות התוכנית, מספר האזרחים שיכולים לקבל רישיון לנשק הוא כ-600,000. לדברי השר, המטרות העיקריות של תוכנית הן הגברת תחושת הביטחון האישי, ומתן מענה אזרחי מהיר לאירועי טרור עד להגעת כוחות הביטחון. לדעתו, אזרחים עם נשק יוכלו לסכל (למנוע) אירועי טרור ולצמצם את מספר הנפגעים וההרוגים. אולם, ארגונים חברתיים מתנגדים לתוכנית זו, וביניהם "האגודה לזכויות האזרח", אשר הגישה עתירה (תביעה) לבג"ץ (בית דין גבוה לצדק) נגד התוכנית החדשה. בעתירה נטען, כי כוחות הביטחון אחראיים לתחושת הביטחון האישי של האזרחים. התוכנית החדשה שמעבירה לאזרחים את האחריות לתחושת הביטחון האישי, היא דוגמה לכך שכוחות הביטחון, כולל המשרד לביטחון פנים, לא ממלאים את תפקידם. בנוסף, מחקרים מראים, שנוכחות של כלי נשק מעלה את הסיכון לרצח (במיוחד של נשים וקרובי משפחה), להתאבדויות ולתאונות נשק. זאת אומרת, הגדלת מספר כלי הנשק במקומות ציבוריים, לא מגבירה את ביטחון האזרחים, אלא דווקא מסכנת אותם. [נכתב על פי: "אקדח לכל אזרח? עתירה נגד רפורמת הנשק של ארדן", אתר האגודה לזכויות האזרח, 29.11.2018]

האם אתם תומכים בתוכנית "אקדח לכל אזרח", שתגדיל, בצורה משמעותית, את מספר האזרחים שיכולים לקבל רישיון לנשק? הביאו נימוקים לעמדתכם, בססו את דבריכם על דוגמאות מתחומים שונים (כגון: חינוך, חיי חברה ומשפחה, ביטחון ועוד).

בהצלחה!

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

תבחין	פירוט	נקודות
כללי (3 נק')	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע. זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	
סכום רכיב כללי		3 נק'
מבנה (20 נק')	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתובה	
סכום רכיב המבנה		20 נק'
תוכן (40 נק')	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור.	
	נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות דוגמות, הסברים וביסוסים : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות : הדגמה, השוואה, מחקרים.	
	קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן.	
	הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה	
	הפרכת טענת הנגד	
	מסקנה	
סכום רכיב התוכן		40 נק'
לשון, מבע וסגנון (20 נק')	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון; שימוש מושכל בלשון משכנעת. לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור.	
סכום רכיב לשון, מבע וסגנון		20 נק'
תקינות (17 נק')	מורפולוגיה ותחביר – צורות תקינות בשם ובפעל. תחביר תקין – ניסוחים ברורים של משפטים. התאמה במין ובמספר. שימוש נכון במילות יחס וביידוע. ביצוע חלקי – משפטים מסורבלים או שימוש בביטויים לא מדויקים. פיסוק תקין כתיב תקין/צורה חיצונית: עימוד וסדר	
סכום רכיב תקינות		17 נק'
סך כל הרכיבים		100 נק'

טיוטה לחיבור:

טיוטה לחיבור:

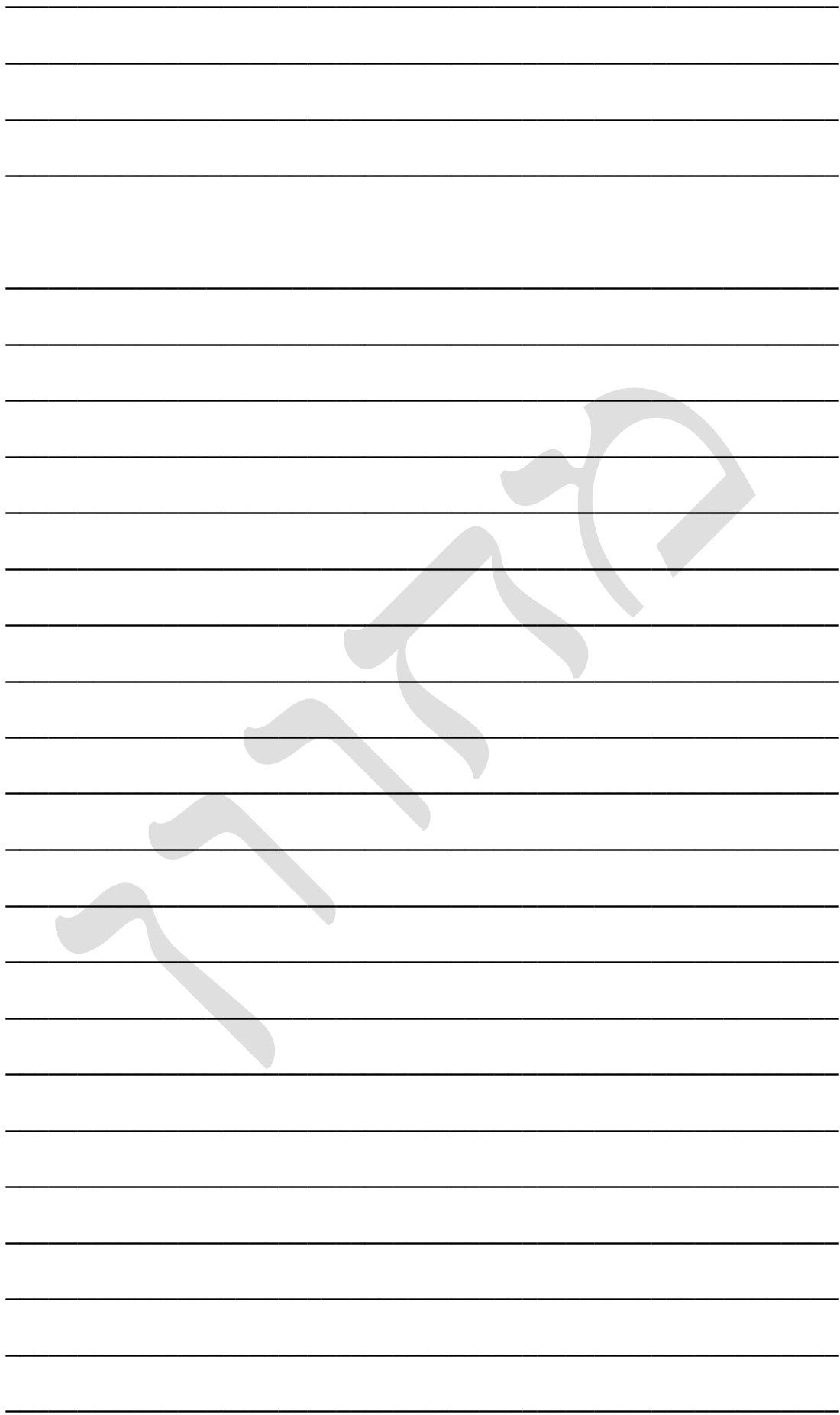

נושא מספר: _____

החיבור:

מסמך

בהצלחה!

מתחילים